

GVS 426

JANUAR-JUNIJ 2018

LETO **XCIX** - ŠTEVILKA **426**

GLASILO

**VRHOVNEGA SVETA
SALEZIJANSKE DRUŽBE
SV. JANEZA BOSKA**

URADNI ORGAN ANIMACIJE IN OBVEŠČANJA ZA SALEZIJANSKO DRUŽBO

Ángel Fernández Artime

»Gospod, daj mi te vode«

NEGUJMO UMETNOST POSLUŠANJA IN SPREMLJANJA

RAZLAGA VEZILA 2018

VRHOVNO VODSTVO DON BOSKOVIH USTANOV - RIM
SALEZIJANSKA INŠPEKTORIJA SV. CIRILA IN METODA - LJUBLJANA

Naslov izvirnika: »*Signore, dammi di quest'acqua*« *Coltiviamo l'arte di ascoltare e di accompagnare*
v: Atti del Consiglio generale della Società salesiana di San Giovanni Bosco
Leto XCIX, januar-junij 2018, št. 426

Atti del Consiglio Generale je uradni organ animacije in obveščanja za salezijansko družbo

Prevod: Kristina Škibin

Uredil: Janez Potočnik

Grafični stavek: Marjan Lamovšek

Izdal in založil: Salezijanski inšpektorat, Ljubljana

Razmnoženo za člane Salezijanske inšpektorije sv. Cirila in Metoda – Ljubljana
Ljubljana, januar 2018

- I. **SREČANJE, KI NAS NE PUSTI RAVNODUŠNIH: »POSLUŠATI«**
 - Poslušanje, ki je sprejemanje in osebno srečanje
 - II. **SREČANJE, KI SPODBUJA OSEBO K TEMU, DA GRE NAPREJ: »RAZLOČEVATI«**
 - Vera in poklicanost k veselju ljubezni
 - Dar razločevanja
 - III. **SREČANJE, KI SPREMENI ŽIVLJENJE: »SPREMLJATI«**
 - Kot je spremljal Jezus
 - Don Bosko, vzgojitelj in duhovni voditelj svojih mladih
 - IV. **Z UPOŠTEVANJEM KATERE PASTORALNE DEJAVNOSTI?**
 - Razločevanje poklicanosti, kot svetuje papež Frančišek
 - V. **V DRUŽBI SAMARIJANKE**
-

Dragi bratje in sestre vse salezijanske družine po vsem svetu,

kot je že tradicija, predstavim ob koncu leta vezilo našim sestram, hčeram Marije Pomočnice. S tem dnem postane vezilo dar za vso salezijansko družino v vsakem koticu sveta. Namen vezila in njegovega komentarja je, da pomaga imeti isto srce in isti pogled v številnih pobudah po vseh naših ustanovah in pri poslanstvu, za katerega je vsakdo poklican, da ga izpolni v skladu s karizmatično poklicanostjo raznih vej naše salezijanske družine.

Izbrana tema je nadaljevanje teme prejšnjega leta in se nanaša na naslednji veliki cerkveni dogodek, na 15. redno generalno zasedanje škofovske sinode, ki jo je sklical papež Frančišek za mesec oktober 2018, z naslovom *Mladi, vera in razločevanje poklicanosti*.

Gre za temo, ki neposredno zanima srce naše karizme in ki jo bomo skušali pripraviti na najboljši način, s prizadevanjem za večjo dovzetnost nas samih ter z ozaveščanjem in vključevanjem mnogih laikov in mladih v ta pomembni dogodek cerkvenega življenja. S to sinodo »se je Cerkev odločila preučiti, kako bi lahko spremljala mlade, da bi prepo-

znávali in sprejemali klic k polnosti življenja in ljubezni, ter jih prosila za pomoč pri odkrivanju najučinkovitejših poti za oznanjevanje vesele novice v današnjem času«. ¹

Vezilo, ki vam ga predstavljam letos, predlagam kot pomoč, da bi kot salezijanska družina lahko povsod po svetu, kjer delujemo, dosegli cilj, ki ga razglša pripravljalni dokument sinode.

Izbrana tema, ki se mi zdi zelo jasna in neposredna, vsebuje dve prvine, ki sta življenjskega pomena za današnji svet: poslušanje in osebno spremljanje. Da bi osvetlili ta dva vidika, vam ponujam čudovito evangeljsko ikono, ki bo spremljala mnoga razmišljanja: Jezus in Samarijanka.

Gre za dogodek, v katerem se kljub dejstvu etničnih razlik in verskih nasprotij zgodi srečanje na najgloblji osebni ravni, vse do točke, ko pride do spremembe življenja.

Vabim vas, da ga kot vsako leto sprejmete s pozitivno razpoložljivostjo in da izkoristite to, kar se vam zdi uporabno glede na različne pastoralne razmere, v katerih delujemo.

Lahko vam zagotovim, da je po več sto srečanjih, ki sem jih v teh štirih letih imel z mladimi na vseh petih kontinentih sveta, v meni dozorela gotovost, da je v hišah in ustanovah, ki jih vodijo veje salezijanske družine, na tisoče in tisoče mladih, ki so dobri, odprti za življenje, željni formacije, učenja; mladih v iskanju. Mnogi od njih imajo veliko, radodarno srce in želijo služiti drugim, narediti kaj za druge, pomagati, se darovati.

So mladi, ki prosijo za našo pomoč, da bi rastle in dozorevali v svoji veri. Drugi, ki tega izrecno ne prosijo, a čutijo veliko potrebo po osebem srečanju in po tem, da bi bili slišani.

Številni so tisti, ki bi bili pripravljani opraviti osebno in skupinsko pot razločevanja in spremljanja.

In se vprašujem: kaj čakamo? Zakaj se ne odločimo, da bi bili veliko bolj razpoložljivi za spremljanje vseh naših mladih v tem, kar je res pomembno za njihovo življenje? Kaj nas pri tem ovira? Zakaj se ukvarjamo z nepomembnostmi in tako 'zapravljamo čas', ko pa je spremljanje mladih vendar prava vzgojna in oznanjevalna prioriteta?

¹ Škofovska sinoda, 15. redno generalno zasedanje: Mladi, vera in razločevanje poklicanosti. Pripravljalni dokument in vprašalnik, Elle Di Ci, Torino 2017; Uvod, 3. odstavek. Od sedaj dalje citiran kot **DP**.

Dragi bratje in sestre, napravili bomo izredno pomenljive korake v tistem trenutku, ko se bomo zares prepričali, da je veliko pomembnejše to, kar smo in kdo smo, kot pa to, kar počnemo; da je bolj pomembna naša navzočnost med mladimi, naše poslušanje in razpoložljivost za dialog z njimi kot pa stvari in dejavnosti, ki jih namenjamo najstnikom in mladim ter njihovim družinam. To je tisto, kar za vedno pušča 'življenjske sledi'. In jih pušča v mladih in v družinah.

Vse to je osnova in sestavlja pravo in globoko motivacijo za izbiro letošnjega vezila.

I. SREČANJE, KI NAS NE PUSTI RAVNODUŠNIH: »POSLUŠATI«

Takoj vas vabim k mirnemu in meditativnemu branju odlomka, znanega kot 'Jezusovo srečanje s Samarijanko'. Ta ikona nam bo pomagala razumeti, kako Gospod vzpostavi odnos z njo in kakšne posledice povzroči v življenju te ženske srečanje z njim.

Tedaj je prišla neka žena iz Samarije, da bi zajela vode.

Jezus ji je rekel: »Daj mi piti!«

(Njegovi učenci so namreč odšli v mesto, da bi nakupili hrane.)

Samarijanka mu je torej rekla: »Kako vendar ti, ki si Jud, prosiš mene, ki sem Samarijanka, naj ti dam piti?« (Jn 4,7–9).

Jezus in anonimna Samarijanka izvirata iz dveh različnih ljudstev, ki sta skozi zgodovino živeli v nasprotju in ki imata drug drugega za radikalno oddaljenega od starodavne vere Izraela. Lahko trdimo, da sta se njuni družini imeli za sovražnici z družbenega, verskega in političnega vidika; pa ne zaradi dejstva, da sta različni, ampak prav zaradi dejstva, ker sta si zelo podobni in hkrati nasprotni: vsaka prepričana, da je avtentična hranilka in varuhinja pristne vere starodavnega Izraela. Namreč obe ljudstvi sta imeli drugo drugega za sleparja.

Tu sta glavna junaka.

Samarijanka, ki ob prihodu k vodnjaku nedvomno prepozna Jezusov izvor. On je Jud glede na njegov značilen način oblačenja. Za Samarijanko je on tujec: je žejen, nima vedra na razpolago in voda v tistem globokem vodnjaku je zanj nedosegljiva. Po drugi strani se ženska ne znajde samo pred tujcem; pred njo je, z verskega vidika, 'nasprotnik'.

Hkrati je ženska, iz tega, kar lahko razumemo iz celotne pripovedi, zaznamovana oseba, še več, dvomljivega slovesa, s položajem 'nepravilnega' življenja. Lahko sklepamo, da gre za žensko, ki se s čustvenega vidika čuti kot žrtev zavrnitve.

Poleg tega so med Jezusom in Samarijanko močni etnični in verski predsodki: glede na navade tistega časa je Jezusovo vedenje nesprejemljivo in prekršek že zato, ker je prosil to žensko za vodo.

Lahko predvidevamo, da se je ženska čutila varna pred Jezusom, ki ni bil iz njene vasi, ni poznal 'neuspehov njenega življenja' in je bil med drugim del podobne verske skupine, četudi krivoverske. Jezus ni imel priložnosti, da bi stopil v stik z izraelsko-samarijanskimi voditelji njene skupnosti, zato se ni ničesar bala ali bila v skrbeh za karkoli.

Iz te situacije lahko potegnemo kak zelo zanimiv poudarek za nas: srečanje se zgodi na posvetnem kraju in 'na odprtem', ob vodnjaku sredi dežele, ki se spremeni v *kraj srečanja z Bogom*.

Jezus je pravi protagonist in glavna oseba srečanja, poslušanja in uvodnega dialoga. On 'začrta' strategijo tega srečanja s tem, ko začne poslušati drugo osebo in ko zasluti stanje žene.

Gospodov zgled je za nas zelo zelo aktualen.

→ **Poslušanje, ki je SPREJEMANJE in OSEBNO SREČANJE**

POSLUŠANJE je vedno umetnost. »Vaditi se moramo v umetnosti, da znamo pozorno prisluhni, kar je več kot poslušanje. V sporazumevanju z drugim je na prvem mestu zmožnost srca, ki omogoča bližino, brez katere ni pravega duhovnega srečanja.«² Zaradi tega mora dar besede, še posebno v osebnih odnosih, imeti za protivrtnost 'modrost poslušanja'.

To poslušanje, tako pomembno v poslanstvu salezijanske družine, mora imeti kot začetno točko *srečanje*, ki postane priložnost za človeški

² VE, 171.

odnos in humanizacijo, doživeto v polni svobodi, »s spoštljivim pogledom sočutja, ki pa hkrati ozdravlja, osvobaja in bodri k zorenju v krščanskem življenju«. ³

V odnosih z najstniki in mladimi, z našimi gojenci, z družinami različnih okolij mora biti pristno poslušanje pozorno zlasti na slednje:

- Biti zares *odprti* do drugega: biti odprti do drugih z vso svojo osebnostjo. Zagotovo je res, da poslušamo s svojimi ušesi; toda kadar je poslušanje res pristno, poslušamo tudi s svojimi očmi, umom, srcem, z vsem svojim bitjem.
- Izkazati vso *pozornost* temu, kar oseba sporoča, in se aktivno truditi za razumevanje tistega, kar želi sporočiti. Pri tem pa se zavedamo, da je temelj poslušanja globoko spoštovanje do druge osebe.
- Spremljati z *resničnim zanimanjem* osebo, mlado ali odraslo, v tistem, kar išče in pričakuje od same sebe. Poslušati z resnično empatijo, ki je nasprotje hladne in uradne vljudnosti. Gre za to, da se poistimo in hodimo z drugo osebo.
- Odložiti na stran svoj svet, da bi se čim bolj *približali* svetu tistega, ki ga poslušamo, in da bi ga spremljali brez vmešavanja.
- Skratka, poslušanje je tista umetnost, ki zahteva *skrbno pozornost* do oseb, do njihovih bojov in njihove krhkosti, njihove radosti, trpljenja in pričakovanja. Ne omejujmo se na to, da bi poslušali 'kar nekaj', ampak si prizadevajmo, da bi poslušali 'nekoga'. Te skrbne pozornosti so polne strani evangelija, ki pripovedujejo o Jezusovem srečevanju z njegovimi ljudmi.
- Kadar se poslušanje nanaša na osebno duhovno spremljanje, preseže psihološko dimenzijo in pridobi *duhovno in versko dimenzijo*, saj vodi vzdolž poti, v pričakovanju Nekoga.
- Poleg tega poslušanje zahteva *določeno notranjo tišino*, ki ima za izhodiščno točko zahtevo, da sprejme osebe take, kot so, in v položaju, v katerem so.
- Naš pogled vzgojiteljev, ki je na poseben način usmerjen k najstnikom, mladim in k njihovim družinam, nam zagotavlja, da je v vsakem srcu veliko *pozitivnega*,⁴ treba je samo pomagati odkriti te pozitivne

³ VE, 169.

⁴ »V vsakem mladem ... je neka točka, dovzetna za dobro. Prva vzgojiteljeva dolžnost je, da poišče to občutljivo struno srca.« Prim. MB V, 367 in 266, citat iz CG 23, št. 151.

vidike. Zato nam mora poslušanje pomeniti veliko več kot potrpežljivo poslušati; poslušati moramo tako, da v vsej globini razumemo tisto, kar nam oseba pravi in zakaj nam to pravi. Pomeni biti pozoren na to, kar resnično zanima drugega, najstnike in mlade, njihove družine.

Poslušanje nas mora pripeljati k temu, da na primeren način razumemo potrebo današnjih mladih in včasih tudi potrebo njihovih staršev, ali potrebo drugih oseb, s katerimi smo v stiku v pastoralnem okolju. Namreč največkrat se nam mladi ali njihovi starši ali oboji ne približajo zato, ker bi iskali spremljanje. Nasprotno, pogosto jih v to silijo kaki čisto konkretni problemi: *dvomi, problemi, nuje, težave, spori, napetosti, če kaj rabijo, odločitve, ki jih morajo sprejeti, problematične razmere, s katerimi se morajo spoprijeti.*

Zaradi svoje formacije kot vzgojitelji in oznanjevalci dobro vemo, da se nam oni hitreje približajo, če mi že prej napravimo kakšno gesto približevanja, če pokažemo kakšno zanimanje zanje; če jim gremo naproti, če se izkažemo razpoložljive. Ti isti mladi, otroci 'scientistične' kulture, v kateri vlada tehnika in njen svet možnosti in ki pripadajo hiperpovezani generaciji, »čutijo potrebo po zgledih ljudi, ki so v bližini, ki so zaupanja vredni, dosledni in pošteni, poleg tega pa potrebujejo tudi okolje in priložnosti za preizkušanje svoje sposobnosti vzpostavljanja odnosov z drugimi (z odraslimi in vrstniki) in obvladovanja svojih občutkov in čustev. Mladi iščejo zgled v osebah, ki se znajo vživeti in jim dajati oporo, jih spodbujati in jim pomagati pri prepoznavanju njihovih mej, obenem pa jim ne dajati občutka, da jih sodijo.«⁵

To je razlog, zaradi katerega lahko včasih ta srečanja in ti naključni pogovori 'odprejo vrata' nasproti globlji poti in rasti ...

Tako se je zgodilo tudi v srečanju med Jezusom in ženo, ki je šla k vodnjaku samo zato, da bi zajela vodo.

Nimam vam namena svetovati kake tehnike poslušanja, samo poudariti želim, da če hočemo gojiti primernejše drže za pristno poslušanje, moramo biti pozorni na naslednje:

- Ne smemo biti nepotrpežljivi s poseganjem v pogovor; dajmo drugemu, da govori.
- Bodimo pozorni in ne prekinjajmo pogovora.

⁵ DP, I/2. točka, 6. odstavek.

- Ob kakem nestrinjanju ne reagirajmo na impulziven način.
- Potrudimo se, da bi res posvetili pozornost osebi, ki jo poslušamo.
- Zavedajmo se potrebe po poslušanju, ki jo imajo vsi.

V vseh trenutkih poslušanja je enako pomembno:

- Dati osebi priložnost, da pove vse tisto, kar ima v sebi; pri tem pa se zavedajmo, da je lahko to včasih zanjo zelo težko ali pa je v zelo hudi stiski.
- Postavljati je treba primerna vprašanja in se izogniti tistim, ki morejo ustvariti nezaupanje ali nasprotovanje.
- Vedro sprejeti trenutke molka; vzeti si potreben čas, ne da bi ga polnili z nasveti ali odvečnimi vprašanji, saj lahko trenutki tišine drugega umirijo in mu omogočijo, da razmišlja o tem, kar poslušča.
- Napraviti tako, da so lahko 'prepoznana čustva', ki sestavljajo zelo pomemben del v vsaki komunikaciji.
- Izogibati se zgovornosti, preveč besedam in takojšnjim rešitvam. Ne pozabimo, da si je za pomembne stvari treba vzeti čas, da je treba narediti proces.

Ta del, ki je namenjen 'poslušanju', naj končam z mislijo na don Boska. Ni dvoma, da je sodobni razmislek glede drže poslušanja (razločevanja in spremljanja) precej drugačen glede na don Boskov kulturni in verski kontekst. Vendar se mi zdi zelo lepo naslednje pričevanje, ki nam daje razumeti, kako so se njegovi fantje in drugi ljudje ob njem čutili sprejete in slišane:

»Don Bosko je bil kljub svojim preštevilnim obveznostim vedno pripravljen, da je v svoji sobi sprejel z očetovskim srcem vsakega fanta, ki je želel z njim govoriti na samem. Želel je, da bi bili z njim popolnoma domači, in nikdar ni tožil zaradi nerodnosti in zaradi motenj, ki so mu jih povzročali ... Vsakemu je dal popolno svobodo, da mu je postavil vprašanja, izrazil svoje pritožbe, povedal svoje razloge, opravičila ... Sprejemal jih je z enakim spoštovanjem, kakor da bi bili veliki gospodje. Povabil jih je, da so sedli na zofo, on pa je sedel za mizico in jih pozorno poslušal, kakor da bi šlo za nadvse pomembne zadeve.«⁶

⁶ BiS 6, 282-283.

II. SREČANJE, KI SILI OSEBO NAPREJ: »RAZLOČEVATI«

Če nadaljujemo branje odlomka o srečanju Jezusa s Samarijanko, ki nas navdihuje na tej poti poslušanja, razločevanja in spremljanja, beremo:

Jezus ji je odgovoril in rekel: »Če bi poznala Božji dar in če bi vedela, kdo je, ki ti pravi: 'Daj mi piti,' bi ga ti prosila in dal bi ti žive vode.«

Žena mu je rekla: »Gospod, nimaš s čim zajeti in vodnjak je globok. Od kod imaš torej živo vodo?« (...)

Jezus je odvrnil in ji rekel: »Vsak, kdor pije od te vode, bo spet žejen. Kdor pa bo pil od vode, ki mu jo bom jaz dal, ne bo nikoli žejen.« (...)

Žena mu je rekla: »Gospod, daj mi te vode, da ne bom žejna«. (Jn 4,10–15)

Jezus kot dober poznavalec človeškega srca uporablja vse, kar je mogoče: besede, pogovor in geste, da bi vendarle srečal osebe.

- Postavlja vprašanja, se pogovarja, razlaga, pripoveduje, je pozoren na mnenje svojega sogovornika; svetuje, pritrjuje, spodbuja odzive.
- Jezus tej neznani Samarijanki pomaga doumeti, da razume njen položaj bolj, kot si lahko to sama predstavlja, in da sluti bolečino in trpljenje, ki ga je morala prenašati.
- Ženo postavi pred njen realni položaj in njene izmikajoče se odgovore; celo pred njeno najbolj intimno resnico, ko je v nekem trenutku morala reči: »Nimam moža.«
- Hkrati ji da izkusiti *sočutno empatijo*.
- Jezus nima dialoga za nekaj zaključenega, ne čuti se poraženega ob njenem začetnem upiranju.
- Dialog pomaga razjasniti nesporazume in se izraziti na pristen način; skrivnostni in provokativni odgovori tej ženski dajejo občutek bližine; presenečena je in zaupa ter si začne resnično želesti tisto, kar lahko izboljša njeno življenje.

Jezus v pogovoru s Samarijanko ne daje kake moralne sodbe nestri-
njanja ali očitanja, nasprotno, on išče dobro drugega in vzpostavi oseb-
en odnos.

- On se pogovarja in predlaga, ne pa obsoja.
- Njegov jezik in njegove besede so usmerjene v srce tistih, ki jim govori.
- V pogovoru s Samarijanko ravna mirno in se mu ne mudi, da bi ga žena čim prej spoznala kot tistega, ki lahko spremeni njeno življenje; nasprotno, v njej postopoma prebuja zanimanje za dostop do izvira vode, ki obljublja posebno, drugačno, boljše življenje.

Jezus, izvedenec v človečnosti, je pozoren in poln zanimanja za no-
tranji svet svojih sogovornikov: vidi v njihova srca, jih preiskuje in zna
to tudi razložiti.

→ **Vera in poklicanost k veselju ljubezni**

Tudi danes Gospod tako kot nekoč ženo Samarijanko očara mnoge
mlade. Ta privlačnost je v tesnem odnosu z vero in s klicem, ki ga Bog
namenja vsakemu izmed svojih sinov in hčera, da bi živeli življenje kot
poklicanost k veselju ljubezni.

Vera je tista, ki v mladih vzbudi čutenje, da jih je osvojil načina gledanja,
sprejemanja, odnosov in Jezusovega življenja, in ki razširja njihovo življe-
nje. Kot pravi papež Frančišek, vera »ni zatočišče za ljudi brez poguma«. ⁷

Za pa za nas, ki zajemamo vodo iz ‚potoka salezijanske karizme‘, ki jo
je Sveti Duh prebudil v don Bosku, ta predlog vere, ki je izhodiščna točka
vsakega nadaljnega razločevanja, temelji na eni sami gotovosti: »Mi res
verujemo, da Bog ljubi nas in da ljubi mlade; verujemo, da Gospod Jezus
želi deliti svoje življenje z mladimi; in verujemo, da je Sveti Duh navzoč v
mladih in da deluje v vsakem izmed njih«. ⁸

Luč vere, ki bo postopoma dozorevala v življenju mladih, ki ‚dajo, da
se jih Bog dotakne‘, jim bo omogočila, da bodo spoznali »načrt strastne
ljubezni, ki jo ima Bog do vsakogar«, ⁹ in bodo tako odkrili, da je »pokli-
canost k veselju ljubezni temeljni klic, ki ga je Bog položil v srce vsakega
mladega, da bi njegovo bivanje obrodilo sadove«. ¹⁰

⁷ LF, 53.

⁸ Prim. 23. VZ, 96.

⁹ DP, II/1., 4. odstavek.

¹⁰ P. t., 2. odstavek.

Ta pot zahteva držo odprtosti glasu Svetega Duha v dialogu z Božjo besedo, v tistem najbolj intimnem in svetem prostoru, ki ga pozna človeška oseba, ki je vest.

Kot vzgojitelji in pastirji se moramo zavedati, da mladi, zakonci ali družine stopijo na to pot, ker jih v to nemalokrat sili žeja po iskanju, ki izvira iz raznih življenjskih razmer.

- Razmere, ki vodijo osebo, mladega, par ali kakega člana družine, da izkusi potrebo, da bi tudi s perspektivo vere dal življenju globlji pomen. Včasih se to zgodi zaradi raznih pripetljajev, ko se živo zavedamo, da kaj ne deluje, ne gre dobro.
- Trenutki, v katerih se ne počutimo dobro, ko ne živimo v notranji harmoniji in ne najdemo polnega pomena v tistem, kar živimo - ali sami ali v medosebnem odnosu v zakonu ali pa v družini. To se lahko konkretno pokaže v 'bivanjski praznini', ki pogosto ustvarja osebno zbežnost, slabo počutje, žalost in pomanjkanje upanja.
- Zavedati se moramo, da v nekaterih družbah živimo in smo prisiljeni živeti v zunanjem svetu skoraj tako, kot da smo izložba trgovine, ki vsiljivo razglša, da ni prostora za omejitve ali napake, kjer se nimamo pravice postarati ali dopolniti določena leta, ker 'je to neokusno'. Bolj kot kdaj prej potrebujemo vzgojo, osebno in skupnostno pot, poslušanje in dialog, ki bi podpirali globino in notranjost življenja.

→ Dar razločevanja

Vse, kar smo doslej že rekli in še marsikaj, utemeljuje namen Cerkve, ki hoče s sinodalno potjo potrditi lastno »željo po srečanju, spremljanju in skrbi za vsakega mladega, brez izjeme« in jih ne želi »prepustiti osamitvi in izključenosti, čemur jih izpostavlja že svet«. ¹¹ To nam omogoča, da poudarimo, kako je skupaj s poslušanjem pomemben dar razločevanja. Ta je bil v izročilu Cerkve uveljavljen v mnogih okoliščinah: razločevanje znamenj časa; razločevanje načina moralnega delovanja; duhovno razločevanje, če se nanaša na iskanje poti polnega krščanskega življenja; razločevanje, kadar gre za lastno poklicanost ali izbiro življenja.

V vsakem primeru je vedno bistven dialog z Gospodom in poslušanje

¹¹ DP, II, 1. odstavek.

nje glasu Svetega Duha, saj se moramo zavedati, kot smo že dejali, da »Jezus in vesela novica, ki jo oznanja, še vedno privlačita veliko mladih«. ¹²

Zakaj svetovati oz. spodbujati pota razločevanja vsem tistim, ki so na tem, da bi se svobodno prepustili Bogu, da bi jih kaj vprašal ali se jih dotaknil? Preprosto zato, ker priznavamo, da Sveti Duh govori in deluje v vsaki osebi po dogodkih njegovega življenja in življenja drugih. Govori tudi po mnogih posredovanjih; toda vsa dejstva, izkušnje, dogajanja in doživeto so lahko sami po sebi nemi ali dvoumni, saj so vedno izpostavljeni zelo različnim in subjektivnim interpretacijam. Razsvetliti jih s pravo metodo, to bo eden od sadov poti razločevanja.

Papež Frančišek nam v okrožnici *Veselje evangelija* ponuja tri ključne za razločevanje, upošteva tudi študijo o *znamenjih časa*, kot je že nakažal papež Pavel VI. ¹³ Ti trije ključi ali kriteriji so: **prepoznati, razločevati in izbrati**.

- **PREPOZNATI**¹⁴, v luči tega, kar Sveti Duh navdihuje.
 - Da bi bili razsodni v trenutkih življenjskih vzponov in padcev, v obdobjih pravega notranjega boja.
 - Da bi prišlo na plano vse čustveno bogastvo, ki je v osebi, in bi dali ime temu, kar izkušamo oz. kar je v nas samih.
 - Da bi zaznali 'okus', ki ga čutimo v sozvočju ali disonanci med tem, kar izkušamo, in tem, kar je najgloblje v nas.
 - Vse to naj bo razsvetljeno z Božjo besedo, ki jo je treba meditirati; pri tem se zavedamo središčne vloge zmožnosti poslušanja in pomena naklonjenosti do osebe, ki je pred nami, ter se ne bojimo trenutkov tišine.
 - Vse to sprejemamo kot del poti osebnega dozorevanja.
- **RAZLOČEVATI**¹⁵
 - Spoznavati, k čemu kliče Božji Duh tistega, preko tega, kar v njem vzbuja.

¹² DP, I/3, 3. odstavek.

¹³ Pavel VI., Papeška okrož. *Ecclesiam suam* (6. avgust 1964), 19; AAS 56 (1964), 632, citirano v: VE, 51.

¹⁴ Prim. DP, II/2, 4.-5. odstavek.

¹⁵ Prim. p.t. 6.-9. odstavek.

- Razločevanje je zelo delikatna naloga, ki zahteva potrpežljivost, budnost in tudi neko določeno učenje. Treba se je zavedati, da obstajajo družbeni in psihološki vplivi.
- V razločevanju se je treba soočiti z resničnostjo, hkrati pa se ne smemo zadovoljiti z najmanjšim in težiti samo k temu, kar je lahko. Zavedati pa se moramo tudi lastnih darov in lastnih zmožnosti.
- Ta naloga razločevanja se lahko razvije v verniku, v kristjanu z določenimi pogoji:
 - Da negujemo pravi dialog z Gospodom (kot dialog, ki ga je imela Samarijanka z Jezusom).
 - Da v razločevanje vključimo vse sposobnosti osebe, in to tako, da ne bo ravnodušna do tistega, kar se dogaja, do tistega, kar živi (kot odmev, ki ga je imel v srcu te žene dialog z Jezusom).
 - Da si dovolimo, da nam pri razločevanju pomaga oseba, ki je izkušena v poslušanju Svetega Duha (v primeru evangeljskega odlomka je bil to Jezus sam, ki je vodil).

● IZBRATI¹⁶

In tako nastopi trenutek, ko se mora oseba odločiti; pa naj gre za mladega, za zakonca, za družino – če se razločevanje zgodi v družinskem okolju. To se mora, odvisno od primera do primera, zgoditi v pristni svobodi in osebni ali skupnostni odgovornosti.

Samarijanka je morala v sebi izbrati med tem, ali Jezusa ignorirati in nadaljevati svoje življenje, kot da se ob tistem srečanju ne bi nič zgodilo; ali pa se odločiti zanj in mu dovoliti, da se do te mere vplete v njeno življenje, da gre k svojim sovaščanom in jim sporoči, kako ganjena je bila ob srečanju z njim, ker je ‚tisti človek‘ dosegel globino njenega notranjega sveta.

- Kadar se opravi razločevanje v luči Duha, izbrane odločitve pogosto podelijo osebam veliko svobodo, hkrati pa od njih zahtevajo doslednost življenja.
- Zato lahko trdimo, da je krona vsakega resnega procesa razločevanja na poti vere in osebne rasti (in vsake poklicne pastorage, ki si jo lahko omislamo) slednje: da ljudem in na prav poseben način mladim pomagamo, da se svobodno in odgovorno odločajo za razne življenjske izbire.

¹⁶ Prim. p. t. 10.-12. odstavek.

Papež Frančišek nam pravi, da je razločevanje »prvorazredno orodje, ki varuje nedotakljivi prostor vesti«¹⁷ in je ne skuša nadomestiti.¹⁸ Pri tem posnemamo Jezusa, ki z dialogom spremlja Samarijanko na poti proti resnici in notranjosti njenega življenja.

III. SREČANJE, KI SPREMENI ŽIVLJENJE:

»SPREMLJATI«

Medtem so prišli njegovi učenci in se čudili, da je govoril z žensko, vendar mu nobeden ni rekel: »Kaj bi rad od nje?« ali »Zakaj govoriš z njo?« Tedaj je žena odložila vrč, odšla v mesto in pripovedovala ljudem: »Pridite in pogledjte človeka, ki mi je povedal vse, kar sem storila. Kaj, če je on Mesija?«

Odšli so iz mesta in se napotili k njemu. (...)

Veliko Samarijanov iz tistega mesta je začelo verovati vanj zaradi ženinih besed: »Vse mi je povedal, kar sem storila.« Ko so Samarijani prišli k njemu, so ga prosili, naj ostane pri njih; in ostal je tam dva dni. Zaradi njegove besede jih je še veliko več začelo verovati. Ženi pa so govorili: »Ne verjamemo več zaradi tvojega pripovedovanja, kajti sami smo slišali in vemo, da je on resnično odrešenik sveta« (Jn 4,27–30; 39–42).

- Samarijanka je vstopila na evangelijsko sceno kot 'žena iz Samarije' in izstopila kot tista, ki 'pozna izvir žive vode' in ki je začutila potrebo, da bi tekla oznanit svojim sovaščanom, kar se ji je zgodilo; s svojim *pričevanjem* je mnogim omogočila, da so se približali Jezusu.
- Ko je odložila vrč, je žena stekla v vas, da bi svojim govorila o tem človeku. In postavila jim je pomembno vprašanje: »Ali ni morda ta mož tisti, ki ga Izrael čaka že toliko časa?«
- Enako, kot lahko sklepamo iz konteksta, Jezus daje razumeti svojim učencem, da izpolnjuje Očetovo voljo; tisto voljo, ki je življenje njegovega življenja in ki jo želi predati drugim.
- Jezus ne ponuja širjenja poznanja in znanja tistim, s katerimi se srečuje, kot v tem primeru s Samarijanko, raje jim predlaga, da bi rastle

¹⁷ DP, II/2, 11. odstavek.

¹⁸ Prim. AL, 37.

in spremenili svoje življenje. Ta 'Jakobov vodnjak', ki je v Postavi (stari zavezi) simbol modrosti, izgubi svojo vrednost in ga zamenja 'živa voda'.

- Podoba Boga, ki se razodeva ob srečanju z Jezusom, ni podoba ravnodušnega, oddaljenega, filozofsko hladnega boga. Jezus nasprotno razodeva Boga, ki daje življenje, ki ga lahko imenujemo Oče, ki se ne da zapreti niti nadzirati niti posedovati, ker je Duh (ki ga častimo v Duhu in resnici).
- Sklep srečanja gre preko tistega, kar bi pričakovali v kakem običajnem sklepu, namreč da bi se ženska z vrčem, polnim vode, vrnila v svoje vsakdanje življenje. Nasprotno, vrč, ki ga žena pusti praznega in gre poklicat svoje, nam govori o pridobitvi, ne pa o izgubi.

→ **Kot je Jezus spremljal**

Številne so svetopisemske pripovedi, ki so v glavnem pripovedi o spremljanju, ki ga Bog zagotavlja svojemu ljudstvu v času.

Na meji dveh zavez se Janez Krstnik pojavi kot prvi duhovni spremljevalec v evangelijih; pred samim Jezusom je Janez mogel pričevati in pripraviti pot, ker je Bog govoril njegovemu srcu.

Sam Jezus v mnogih odlomkih Nove zaveze postane bližnji in sopotnik, da se predstavi in se na osebni način sreča z osebami svojega časa.

Srečanje Gospoda s Samarijanko kaže, na kakšen način Božji Duh lahko deluje v srcu vsakega moškega in vsake ženske, v tistem človeškem srcu, ki se zaradi krhkosti in greha nemalokrat čuti zmedeno in razdeljeno, ki ga privlačijo drugačne in pogosto nasprotne spodbude in predlogi.¹⁹

Pred to človeško resničnostjo se osebno spremljanje zdi kot zelo dragoceno sredstvo duhovnega krščanskega izročila, ki prinaša vernikom orodja in vire, ki jim omogočajo, da prepoznajo Gospodovo navzočnost, njegovo interpelacijo in njegove klice.

Kako lahko opredelimo spremljanje? »Kot obliko stalnega dialoga med prijatelji, da bi sprejeli življenje, s spremljanjem življenja«;²⁰ dialog,

¹⁹ Prim. DP, II/4.

²⁰ L. Arrieta, *Aquel que acompaña sale al encuentro y regala preguntas de vida para andar el camino* (Apuntes provisionales). Simposio CCEE, Barcelona, 2017, 11. Glej tudi: P. Chávez Villanueva, *Pismo vrhovnega predstojnika: Pridite in boste videli* (Jn 1,39). Potreba po sklicevanju, v: GVS 409

ki ima za najvišji cilj to, da spodbuja odnos med osebo in Gospodom in pri tem pomaga premostiti morebitne ovire.

Kar je uresničeval Jezus ob srečanju z osebami svojega časa, je nujno v vsaki izkušnji spremljanja:

- ‚Ljubezniv pogled‘, kot je to storil Jezus, ko je poklical dvanajstere (Jn 1,35–51).
- ‚Jasna in odločna beseda‘, kot jo je izgovoril Jezus v shodnici v Kafarnaumu (Lk 4,32).
- Sposobnost, da smo res ‚bližnji‘, kot Jezus ob srečanju s Samarijanko (Jn 4,3–34.39–42).
- Odločitev, da bomo ‚hodili ob kom‘, da bomo njegovi sopotniki, kot je to storil Jezus z učencema na poti v Emavs (Lk 24,13–35).

Spremljati najstnike in mlade, njihove družine in odrasle na splošno za nas pomeni:

- Poznati pot, po kateri hodijo, na kateri točki so in kam so namenjeni, da bi lahko hodili skupaj.
- Zagotoviti, da pride do srečanja, ki bo zagotovilo priložnost za odnos, človeški in počlovečujoč, ne pa koristoljuben. Zelo dobro vemo, kako pomembno je ‚srečanje‘ v salezijanski pedagogiki, ki v središče postavlja mlado osebo in vsako osebo; kako pomembni so pri tem osebni odnosi, ki so osnovani na medsebojnem poznanju, na zanimanju, ki išče dobro drugega, na razumevanju, empatiji in zaupanju. In vemo, da je bil v tem don Bosko *izreden učitelj brez primere*.
- Drža **poslušanja** (znova se sklicujem na umetnost poslušanja kot temelj spremljanja!), ki nam omogoča, da poznamo in razumemo stvarnost druge osebe, pot, ki jo opravlja, njene bolečine, pomanjkanje zaupanja, njeno utrujenost ali pa iskanje, v katerem je, kot tudi sanje, želje in ideale, ki jih nosi skrite v svojem srcu.
- Pri teh srečanjih pa gre vedno za **posredovanje**, kajti pravi spremljevalec je Sveti Duh. To močno zatrjuje mistik sv. Janez od Križa, ko piše: »Tisti, ki vodijo duše, naj vedo in si zapomnijo, da glavni dejavnik

(2011). str. 29–32; M. A. García, *L'accompagnamento personale nella proposta educativo-pastorale salesiana*, str. 261–282, v: F. Attard-M. A. García (uredila), *L'accompagnamento spirituale*, Elle Di Ci, Torino 2014, 349.

in voditelj in spodbuda duš v tem trgovanju niso oni, ampak Sveti Duh, ki nikoli ne neha skrbeti zanje.«²¹ Nikoli ne bomo dovolj pogosto ponavljali, da je Sveti Duh sopotnik naše celotne vzgojno-pastoralne in oznanjevalne dejavnosti.

- Spremljevalec in sopotnik mora postati **priča in oznanjevalec** delovanja Svetega Duha v spremljancu, a na diskreten način, tako da ostane poleg, vendar le toliko, kolikor je potrebno, in nič več. V rensnici se vzgojitelj in oznanjevalec za duhovnega voditelja oblikujeta na osnovi *temeljne izkušnje, da sta se najprej ona dva sama srečala z njim*. To je tako jasno, izrecno in radikalno prav zato, ker »je pravi vzgojitelj za vero tisti, ki se mora na neki točki umakniti, stopiti nazaj in ustvariti tisto 'prazno mesto', ki ga lahko zasede samo Gospod«,²² da tako postane sad in rezultat tega spremljanja pravi odnos mladega z Bogom oz. da se spremljana oseba res sreča z Bogom.
- Da bi odkrili, na kakšen način se Bog izraža v našem življenju, dokler nas on ne preseneti, ko nas sreča.
- Zavedajmo se, da pobuda vedno prihaja od Boga; mi pa se nanjo odzivamo odgovorno in v vsej svobodi.

→ **Don Bosko, vzgojitelj in duhovni voditelj svojih mladih**²³

Govoriti o don Bosku kot vzgojitelju pomeni poudariti in se zavedati tesnega odnosa, ki obstaja med njegovim vzgojnim poslanstvom in duhovnim spremljanjem mladih, ter pomena, ki ga ima to za njihovo vzgojo.

Da bom jedrnat in da poudarim samo bistveno, bom poudaril nekaj elementov, ki jih imam za zelo pomembne.

- Don Bosko je bil oznanjevalec-vzgojitelj, ki je z veliko intuicijo skrbel za to, da bi ustvaril privlačno vzgojno okolje, bogato z vzgojnimi

²¹ Janez od Križa, *Fiamma viva d'amore* 3,46 v: F. Attard-M. A. García (uredila), *L'accompagnamento spirituale, Elle Di Ci*, Torino 2014, 268.

²² R. Sala, *Pastorale Giovanile 1, Evangelizzazione e educazione dei giovani, LAS*, Roma 2017, str. 391.

²³ Vabim vas, da se poslužite obširne in bogate obstoječe salezijanske literature; posebej poudarim: A. Giraud, *Direzione spirituale in San Giovanni Bosco*, v: F. Attard-M. A. García (uredila), *L'accompagnamento spirituale, Elle Di Ci*, Torino 2014, str. 148–172; P. Chávez, *Lettera del Rettor Maggiore, 'Venite e vedrete' (Gv 1, 39). La necessità di convocare. o.c.*, str. 9–16; J. E. Vecchi, *Spiritualità Salesiana. Elle Di Ci*, Torino, str. 22–36, 117–124, 173–174; *Dicastero per la Pastorale Giovanile Salesiana, La Pastorale Giovanile Salesiana. Quadro di Riferimento*, Roma 2014, 3. izdaja, str. 24–25, 78–103, 114–117; E. Albuquerque (coord.), *Espiritualidad Salesiana. 40 palabras clave, CCS*, Madrid, 77–82.

predlogi in človeškimi odnosi; don Bosko se ni nikoli odpovedal, da bi postopoma zelo konkretno krščansko oblikoval svoje fante.

- Don Bosko je za nas *genialen spremljevalec svojih fantov*, ker se ne omejuje na osebni dialog ali na obhajanje zakramenta sprave (v tistem času imenovan samo spoved), ampak vidi vse medsebojno povezano in združeno z drugimi elementi vzgojne dejavnosti in vsakdanjim življenjem v njegovih različnih trenutkih.
- Don Boskov slog vzgoje nam kaže, da srečanja med spremljevalcem in spremljanim *niso pogojena s točno določenim dnem in uro po rokovniku*, ampak si dnevno delita kraje, prostore za razvedrilo, trenutke dela, molitve in veselja.
- To daje misliti, kajti tako se je zlahka moglo roditi *medsebojno poznavanje, zaupanje in tudi prijateljstvo*; to je spodbujalo zaupanje in razpoložljivost za to, da so se dali voditi.
- Pri don Bosku je duhovno očetovstvo posledica in zrel sad vzgojnega očetovstva, ki ga njegovi fantje vsak dan živijo z njim. To don Boskovo očetovstvo najdemo čudovito zapisano v naslednjih izrazih: »Za posameznega fanta je don Bosko, spovednik in duhovni voditelj, tisti, ki ga je sprejel z naklonjenostjo, ga podpira, poučuje in vzgaja, ga spodbuja, da daje najboljše od sebe v skupnosti in pri vsakdanjem delu. Ob njem so asistenti, vzgojitelji in mladi prijatelji, s katerimi si lahko prizadeva za isto etično zavzemanje, iste duhovne vrednote, v spodbudni in rodovitni dialoški izmenjavi.«²⁴

In končno, ta drža naklonjenosti ter ustvarjanje zaupanja in simpatije sta za don Boska temeljna pogoja njegove vzgojne metode.

- Don Bosko *je vedno in v vsakem trenutku vzgojitelj*, ne pa samo tisti, ki svojim fantom priskrbi hrano, zdravje in pouk. Njegovo vzgojno prizadevanje je vedno usmerjeno v krščansko vzgojo fantov. Zato lahko trdimo, da »je duhovno spremljanje na poti krščanske popolnosti bistven in potreben del salezijanske pedagogike.«²⁵
- Zelo presenetljivo je vedeti, da don Bosko pri spremljanju ni vzpostavil z vsakim od svojih fantov istega odnosa in iste vezi, ampak je to počel v 'odtenkih in različnih stopnjah'. Ni imel istega odnosa s fanti, ki jih je srečeval samo na nedeljskem oratoriju ob nedeljah

²⁴ A. Giraud, n. d., str. 149.

²⁵ P. t.

zvečer in pri spovedi, ali s tistimi, ki so dan in noč živeli v Valdoccu, in med temi s tistimi, ki so se zdeli dovezetni in razpoložljivi za duhovni poklic.

- Zelo značilno za don Boska in zato mora biti ‚zelo naše‘ tudi tole: da smo vedno *usmerjeni k ustvarjanju take življenjske skupnosti* (med mladimi in odraslimi), v kateri vladajo prisrčna srečanja, stalna navzočnost, empatična bližina vzgojiteljev (tipična za salezijansko asistenco), ki vzbuja zaupanje in prijateljstvo.

Cilj, h kateremu se je v okviru mogočega vedno težilo, je bil ‚osvojiti srca‘. Čudovito je! Če pomislimo na to, kar to lahko pomeni v resničnem oznanjevalcu in vzgojitelju!

- Vemo tudi, da je za don Boska *kakovost vzgojnega okolja*, ki se ga je moralo v Valdoccu ponuditi in graditi skupaj s fanti, pomenila *najbolj učinkovito spremljanje za vsakega*, kakršnekoli so bile razmere, v kateri so se srečali.
- V svoji vzgojni dejavnosti je don Bosko *skušal razumeti fante*, se zavedati njihovih mladostnih potreb in želj; tako se je mlad človek v tem vzgojnem odnosu čutil *razumljen, sprejet in ljubljen*.

Zaupanje fantov v njihovega prijatelja, vzgojitelja in očeta je povzročilo, da so odprli svoja srca in sprejeli, da z njim prehodijo poti, na katerih so odkrivali nove in privlačne stvari.

Zelo pomenljiv in hkrati zelo očiten je primer začetnega odpora mladega Miha Magoneja – tako kot to pripoveduje sam don Bosko –, ki ne uživa v drugem razen v petju, kričanju, tekanju in skakanju,²⁶ dokler ne pride do ‚krize‘, ki ga vrže iz tira, in do spremembe, ki se zgodi zaradi spreobrnitve srca (dobro opravljene spovedi),²⁷ zaradi katere okusi veliko veselje in nepričakovano duhovno pot.

Za vse to trdimo, da »je don Bosko vzor: on skuša v sebi odkriti vzgojitelja, spovednika in duhovnega voditelja; vztraja pri ljubeznivem sprejemanju, dobroti, velikodušnosti in skrbi za podrobnosti, pri zavzeti naklonjenosti, izkazani na način, da se mladi izročijo in se zaupajo ter sodelujejo pri vzgojni dejavnosti s pripravljeno in prisrčno poslušnostjo.«²⁸

²⁶ G. Bosco, *Cenno biografico sul giovanetto Magone Michele allievo dell'Oratorio di San Francesco di Sales*. Seconda edizione. Tipografia dell'Oratorio di San Francesco di Sales, Torino 1866, 15.

²⁷ P. t. 16–24.

²⁸ A. Giraud, n. d., str. 160.

Vse to se uresničuje s **pedagogiko procesov**, ki je tako skupna v duhovnem izročilu. »Krščansko življenje se živi na postopen (progresiven) način, v različnih stopnjah globine in polnosti in je stalno odprto za vedno obilnejšo rast.«²⁹

- Po procesih, kjer *ne sme biti prisile*, ne od znotraj ne od zunaj.
- Dokler se ne zavemo tega procesa in ga naredimo za svojega, zavedajoč se, da je Sveti Duh, ki ga v vsakem razvzema.

IV. KATERE PASTORALNE DEJAVNOSTI PRI TEM UPOŠTEVATI?

Razločevanje poklicanosti, kot svetuje papež Frančišek

Vse, kar smo doslej povedali, ponuja pastoralne namige in poti, s katerimi se moramo soočiti. In dejstvo, da sam dokument priprave na škofovsko sinodo vabi k pastoralni dejavnosti, mi omogoča, da nakažem nekatere smernice, na katere bodimo pozorni. Isto besedilo, na katero sem se pravkar nanašal, vabi, da »se posvetimo iskrenemu odgovoru na izziv pastoralnega dela in razločevanja poklicanosti«.³⁰

To, da v luči salezijanskega duha vzamemo te izzive zares, lahko pomeni naslednje:

1. Zavedati se moramo, da je danes **ugoden čas** in da moramo nadaljevati hojo s fanti in dekleti, z mladimi in njihovimi družinami, z očeti in materami, ki jih žeja po tem, da hodijo skupaj v družbi in to tudi sprejemajo, namesto da bi na tej poti ostali v kruti osamljenosti, v kateri se nikoli ne počutijo dobro.

To je že pred leti napisal don Vecchi v svojem pismu '*Glejte, zdaj je tisti milostni čas*'.³¹ Papež Frančišek je to komentiral na različnih mestih v svoji apostolski spodbudi in v pripravljalnem dokumentu na

²⁹ S. de Fiores: Itinerario espiritual, v: S. de Fiores - T. Goffi - A. Guerra (koord.), Nuevo Diccionario de Espiritualidad, Paulinas, Madrid, 2004, str. 755.

³⁰ DP, str. 53.

³¹ J. E. Vecchi, Pismo vrhovnega predstojnika Glejte, zdaj je tisti milostni čas, GVS 373 (2000), str. 3-34. Prim. tudi P. Chávez Villanueva, Pismo vrhovnega predstojnika Pridite in boste videli (Jn 1,39), Potreba po sklicevanju, GVS 409.

sinodo; to vedo mnogi izmed nas zaradi lastne vzgojne pastoralne izkušnje pa tudi sam sem o tem trdno prepričan in o tem pričujejo spodbude v tem vezilu. Takole je zapisal don Vecchi: »Osebni pogovori z mladimi so pokazali, kako obstaja v njihovem srcu misel, da bi tesneje (korenito) hodili za Kristusom. Toda pogosto jih najde nepripravljene za odgovor ali pa, kot sem dejal že ob drugih priložnostih, jih najde negotove glede na stvarne možnosti, da bi našli prostor po meri svojih pričakovanj, da bi sprejeli tak poklic za vse življenje.«³²

2. V vsakem trenutku gojiti **kulturo poklicanosti**, tudi v kulturnih okolišjih, ki se nam lahko zdijo težka.

Ta izraz je prvič uporabil papež Janez Pavel II. v sporočilu za 30. svetovni dan poklicev.

Kot vzgojiteljice, vzgojitelji in oznanjevalci smo pripravljene pomagati mladim, da bi se soočili z življenjem, s sedanostjo in prihodnostjo ter z globokim poznanjem sebe; da bi si vsak med njimi prizadeval za držo razpoložljivosti in radodarnosti pri poslušanju Božjega glasu. Tako jih bomo spremljali na njihovi poti do načrta osebnega in trdnega življenja.

To se ne nanaša samo na nekatere, kot da bi šlo za elito; nasprotno, Bog sam vabi in kliče vsakega človeka na njegovo pot, da bi jo prehodil v polnosti.

Želimo, da bi mladi mogli odkriti način, kako *živeti in sanjati svoje življenje*, v katerem bi dozorele vrednote, npr. zastonjskost in podaritev, odprtost do drugih in do Bogu. Tem mladim in vsem, ki so na poti, hočemo pomagati odkriti, da lahko življenje razumejo kot dar in kot nalogo,³³ in da jih bo to naredilo srečne. Ob prevladujočih kulturnih težnjah, ki širijo sporočila, po katerih je edina pomembna stvar lasten jaz, jim pomagamo odkriti pomenljivo alternativo, ki je v tem, da razumejo življenje kot dar, v skladu z življenjskim načrtom, ki ga vsak čuti, 'da je narejen po njegovi meri in njegovih zmožnostih', in v katerem se čuti srečnega, ker je odgovor na smisel njegovega življenja z vidika Boga in drugih.

To hočemo za vse mlade, vedno z velikim spoštovanjem do njihove osebe, in s spodbujanjem njihove svobode, medtem ko smo na poti skupaj z njimi.

³² J. E. Vecchi, n. d., str. 8.

³³ Prim. P. Chávez Villanueva, n. d., str. 18–22.

3. **Spodbujati močno duhovno ozračje**, ki je velika pomoč za osebni odnos z Jezusom. Ob svojih obiskih na vseh petih kontinentih sveta postajam vedno bolj prepričan, da velika večina 'naših' mladih, tistih, s katerimi se vsak dan srečujemo, razodeva odprtost do tega, če jim predstavimo in pričujemo o Bogu, ki biva med nami, ki biva v naši osebi in v imenu katerega živimo zanje.

Če pa včasih ni 'rezultatov' naše pastoralne dejavnosti, iskreno menim, da se to lahko dogaja zato, ker mi sami nimamo poguma, da bi bili bolj odločni v predlogih. Morda se bojimo, da bi bili zavrjnjeni, in zato izberemo neko 'mlačno pot', ki pa s svojimi praznimi ponudbami nikogar ne 'vznemiri'.

Vedno bolj sem prepričan, da naši mladi po vsem svetu *čutijo žejo po duhovnosti, žejo po nadnaravnosti, žejo po Bogu*, čeprav včasih ne vedo, kako bi to izrazili in kako bi nas vprašali za odgovor. Z don Boskom so se mladi kar na neki spontan način učili čutiti in živeti, da jih Bog ljubi in da ima za vsakega od njih načrt sreče in polnega življenja.

Božji načrt za vsakega od njegovih sinov in njegovih hčera se ni spremenil. Ostaja vedno isti. To duhovno ozračje je zato potrebno bolj kot kdaj prej; gojimo ga z osebnim odnosom z Bogom in z brati; hranimo ga z molitvijo, ki jo opravljamo tudi skupaj z mladimi in z obhajanjem vere v zakramentih; hranimo ga s poslušanjem Besede, ki jo sprejemamo v tišini in se o njej pogovarjamo; hranimo pa ga tudi z marijansko pobožnostjo ter močnim čustvom in izkušnjo ljubezni do matere Marije Pomočnice.

4. To priložnost je treba ponuditi **vsem mladim** in vsem, ki za to prosijo, ne da bi koga izključili, saj v vsakem deluje Sveti Duh.

Verjamemo, da je vsaka osebna poklicanost Božja pobuda. »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil« (Jn 15,16). Kajti poklic vsake osebe je klic, je sprejeti dar, nihče ga ne more navdahniti ali spodbuditi, da se rodi, razen Boga samega. To poklicanost pa moramo spremljati na način, da vera postane kar najbolj osebna; da bo to poklicanost vsak ponotranjil in poglobljajal srečanje z Gospodom Jezusom.

Klic, ki ga Jezus nameni mlademu bogatinu, in odgovor le-tega nam dajeta razumeti, da za pritrđen odgovor na Božji klic ni dovolj biti navdušen in pošten. Za odgovor na ta klic je etični in moralni razsežnosti v prvi vrsti potrebna duhovna in verska razsežnost.

Če bodo mladi živeli v tem duhu, bodo lahko začutili ta klic kot *svoj načrt življenja in kot Božje sanje za vsakega izmed njih*; in potem jih bo mogoče spremljati na poti katere koli poklicanosti: za laiško krščansko življenje, za posvečeno življenje, za duhovniško službo, za posvečeno življenje v svetu ...

5. Predlagati duhovnost, ki spodbuja ***enoten pogled na življenje***. Ta spodbuda bi morala biti sonaravna naši salezijanski duhovnosti 'združenja z Bogom', ki smo jo kot duhovno dediščino prejeli od don Boska.

Govorimo o duhovnosti, v kateri se tesno združuje Bog, ki se zastonjsko daje, osebno srečanje s Kristusom in svoboda, s katero vsaka oseba odgovarja z vero v Duha, ki deluje v vsakem.

Don Bosko, veliki 'duhovni' učitelj mladih, je z njimi živel duhovnost, ki je bila najprej vzgojna in jim je na naraven način pomagala živeti pot, ki jih je vodila k duhovni zrelosti, ko »navzočnost Boga postane tako 'naravna' kot dihanje, spanje ali razmišljanje. Je dinamika, ki se ne nanaša samo na 'verski' vidik, ampak se tiče celega življenja«. ³⁴

6. ***Izpričevati veselje, s katerim se živi.***

Mladi, ki sanjajo, da bi živeli svoje krščansko življenje na pristen način, in se vprašujejo, kaj Bog pričakuje od njih, hočejo videti naše navdušenje in ga tudi osebno izkusiti.

»In veselja vam nihče ne bo vzel« (Jn 16,22), pravi Gospod. In je mogoče, da smo mi sami ter mladi, odrasli, očetje in matere, ki iščejo, doživeli izkušnjo srečanja Gospoda z nami. In ta izkušnja se mora spremeniti v veselje do življenja, v optimizem, s katerim gremo naproti vsakemu dnevu, v vesel pogum, s katerim se spoprijemamo s problemi in težkimi trenutki. Nič ni bolj daleč od Boga, ki polni življenje kot neko bivanje, ki je zaznamovano z razočaranjem, brez živahnosti in brez motivacije. To je razlog, zaradi katerega sem na teh straneh večkrat izrazil, da moramo biti pri spremljanju drugih v razločevanju življenja in poklicanosti *pomenljive in verodostojne referenčne točke*. Drugače ne bomo napravili nič takega, kar bi pustilo kake trajnejše in vrednejše sledi v življenju oseb.

³⁴ M. A. García Morcuende, *La educación es cosa de corazones*. PPC, Madrid 2017, str. 109.

7. *V logiki 'pridita in bosta videla.'*³⁵

Jasno je, da bodo mladi vseh petih kontinentov, ki sem jih omenjal in ki jih je očaral Kristus, stopali po poteh, ki jih privlačijo. Kot pravi don Vecchi v že navedenem besedilu, mlade ne bodo očarale naše ustanove in organizacije, naše strukture in niti naše delo. Morda bodo posvetili nekaj časa, morda nekaj let animaciji in služenju; toda če ne bodo odkrili globine in čara, ki ga vzbuja Jezus Kristus, bodo prej ali slej šli iskat kaj drugega, kar jih bo bolj zadovoljilo. Isto in v enaki meri velja za redovnike, redovnice in mlade duhovnike. Zato bo izkušnja vrednot, kot so npr. evangeljsko bratstvo v Jezusovem imenu, družinski duh, ki ga čutimo kot 'tako našega', ozračje družinske naklonjenosti, molitev in pričevanje, podeljeno v majhnih in velikih stvareh, ki jih živimo ... vse to je tako zelo pomenljivo za mladega pri njegovem osebnem iskanju in njegovem pritrdilnem odgovoru na Božji klic. Gre za »tisto ‚več‘, kar privlači; »tisto ‚več‘, kar je vključeno v prerokbo, v pomenljivost, v korenitost; ali v ‚močni izkušnji‘, iz katere vstajajo intuicije in želja, da bi zastavili svoje življenje«. ³⁶

Vidik, ki ga je morda treba v tej predstavitvi 'pridita in bosta videla' še poudariti: zavedati se je treba, da za katerokoli vrsto razločevanja poklicanosti v Cerkvi zgolj tiho pričevanje poklicanih ni dovolj, da bi od Boga prebujena poklicanost postala konkretna. Za uresničitev logike ‚pridita in bosta videla‘ je torej nujno osebno povabilo in pri tem predlagati ustrezne poti za vsakega.

8. *Spremljanje v salezijanskem stilu, ki ni samo individualno, niti intimistično, ampak tudi skupnostno.*

Ko govorimo o spremljanju v salezijanskem stilu, ne mislimo samo na osebni pogovor, ampak na veliko bolj široko in bogato resničnost, ki pomaga osebi, na poseben način mlademu, da ponotranji vrednote in živete izkušnje. Med temi sta zelo pomembni zlasti naslednji: *služenje drugim in solidarnost v prid najbolj potrebnim.*

Kot se je dogajalo že pri don Bosku, se spremljanje začenja v vzgojnem okolju, v katerem spodbujamo ponotranjenost predlogov ter osebno in poklicno rast.

³⁵ Prim. Jn 1,39 in J. E. Vecchi, n. d., str. 19–20.

³⁶ J. E. Vecchi, n. d., str. 20.

Poleg trenutkov osebne in sistematičnega pogovora so na tej poti rasti odločilna kratka, priložnostna, preprosta in domača srečanja z drugimi osebami, s člani krščanske skupnosti, verskimi skupinami ali samim verskim občestvom.

V. V DRUŽBI SAMARIJANKE

Komentar želim skleniti z naslednjo predstavo: kot je Samarijanka pohitela naproti svojim sovaščanom in jim govorila o Njem, ki jo je očaral in ji pomagal, da se je v svoji najgloblji resnici srečala s samo seboj, naj bi ta žena prijela za roko tudi nas in:

- Nas popeljala k Jakobovemu vodnjaku, vodnjaku srečanja z Jezusom, ki ji je dal razumeti, da se on ne ustavlja ob našem upiranju in naši zasidranosti v udobje in gotovost ter ob tem, česar ne poznamo, ampak da nam ostaja blizu, dokler nas ne pripelje do odkritja naše najgloblje žeje.
- Povabila bi nas, naj si ne dovolimo, da bi nas kdor koli ali kar koli zadušilo ali zaviralo v naših najglobljih idealih, v idealu, ki nas napolnjuje z navdušenjem na začetku poklicne misijonarske poti ali zakonskega življenja, redovniškega posvečenja, duhovniške službe ali laiškega posvečenja.
- Zagotovo bi nam predlagala, naj napravimo vse mogoče, da bi bili vedno odprti za 'dar', ki nam prihaja od Boga; dar, ki ga ne bomo mogli nikoli popolnoma odkriti in ki ga zaradi svojih mej še ne okušamo v polnosti.
- Prepričala bi nas, da bi tudi mi začeli s tem, kar je ona sama doživela: o tem, kako pomembno je osebno spremljanje, usmerjanje in podpora na poti vere.
- In zaupala bi nam, kako se je ona sama pri Jezusu naučila biti bolj človeška in morda tudi malo bolj 'izkušena v človečnosti', kar je tudi za nas stalen izziv.

Kot Marija, ki je živela novost oznanjenja in srečanje z 'osebnim' Bogom, ki je s tako tankočutnostjo potrkal na vrata njene svobode in naredil

rodovitno to, kar človeško ne bi bilo mogoče, smo tudi mi povabljeni, da se vprašujemo o svoji veri in svoji 'izročnosti' Bogu, ki je večna novica življenja, ter da se prepustimo Svetemu Duhu.

Gospod naj nam pomaga prehoditi to pot in naj pomaga mladim, da jo prehodijo.

Naj nam naša Mati podeli milost, da bi bili pristni posredniki Gospodove besede, ki odmeva, a ne vedno na takoj razumljiv način, v srcu vsakega mladega, med zakonci, v družinah in v vseh, ki iščejo.

Ko se z zaupanjem zatekamo k Mariji Pomočnici, da bi pri svojem Sinu posredovala za nas in se s svojimi prošnjami obračamo na don Boska ter vse člane naše družine, ki so že na poti svetosti, vas pozdravljam in vam želim vse dobro.

Rim, 31. decembra 2017

Ángel Fernández Artime SDB
VRHOVNI PREDSTOJNIK

